

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

P8_TA(2016)0049

Regiony wyspiarskie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie specyficznej sytuacji wysp (2015/3014(RSP))

(2018/C 035/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 174 i 175 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących realizacji celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1080/2006,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005,
  - uwzględniając szósty raport Komisji na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej (COM(2014)0473),
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie „Specyficznych problemów wysp” (1229/2011),
  - uwzględniając skierowane do Komisji pytanie w sprawie wyspiarskiego charakteru (O-000013/2016 – B8-0106/2016),
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że **wyspy**, sklasyfikowane jako regiony NUTS- 2 i NUTS- 3, mają wspólne i trwałe cechy szczególne, które jasno odróżniają je od obszarów kontynentalnych;
- B. mając na uwadze, że art. 174 TFUE uznaje trwałe niekorzystne warunki przyrodnicze i geograficzne za cechy specyficzne wysp;
- C. mając na uwadze, że redukcja nierówności gospodarczych, społecznych i środowiskowych między poszczególnymi regionami, a także policentryczny i harmonijny rozwój stanowią główne cele polityki spójności, w ścisłym powiązaniu z realizacją celów strategii „Europa 2020”;
- D. mając na uwadze, że kryzys gospodarczy znacząco wpłynął na budżety krajowe i regionalne wielu państw członkowskich poprzez ograniczenie dostępności środków finansowych w wielu sektorach i prowadząc do upadku 20 % inwestycji publicznych; mając na uwadze, że – jak wskazano też w szóstym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej – skutki tego kryzysu poważnie wpłynęły na potencjał rozwoju wielu regionów w niekorzystnym położeniu, w tym wysp; mając na uwadze, że kryzys gospodarczy spowodował odwrócenie długoterminowej tendencji konwergencji w zakresie PKB i stopy bezrobocia w całej UE, powodując wzrost ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz uniemożliwiając osiągnięcie długofalowego unijnego celu spójności gospodarczej i terytorialnej;
- E. mając na uwadze, że wyspy są także regionami peryferyjnymi, w niektórych przypadkach leżącymi na zewnętrznych granicach UE, i są szczególnie narażone na wyzwania, wobec których stoi obecnie Europa, takie jak globalizacja, trendy demograficzne, zmiana klimatu, dostawy energii, a szczególnie na obszarach południowych – ekspozycja na rosnące przepływy migracyjne;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

- F. mając na uwadze, że europejskie wyspy przyczyniają się do różnorodności Unii zarówno pod względem środowiskowym (unikalne siedliska i gatunki endemiczne), jak i kulturowym (spuścizna architektoniczna, obiekty, krajobrazy, cechy geograficzne o charakterze rolnym i nierolnym oraz tożsamości geograficzne);
- G. mając na uwadze, że europejskie wyspy mogą przyczyniać się do wzmacniania zrównoważonego rozwoju w Unii ze względu na swój wysoki potencjał produkcji energii ze źródeł odnawialnych dzięki specyficznej ekspozycji na wiatry, prądy oceaniczne i światło słoneczne;
- H. mając na uwadze, że dostępność regionów i połączenia między samymi wyspami są kluczowymi czynnikami zwiększającymi atrakcyjność obszarów wyspiarskich dla wykwalifikowanych pracowników i przedsiębiorstw; mając na uwadze konieczność przyciągnięcia inwestycji, tworzenia nowych miejsc pracy obniżenia kosztów transportu morskiego i lotniczego dla osób i towarów, zgodnie z zasadą ciągłości terytorialnej, podejmując jednocześnie starania na rzecz ograniczenia emisji i zanieczyszczeń pochodzących z transportu morskiego i lotniczego;
- I. mając na uwadze, że rolnictwo, hodowla zwierząt i rybołówstwo stanowią ważne elementy lokalnej gospodarki wyspiarskiej, będące źródłem zaopatrzenia dla znacznej części sektora rolno-przemysłowego, mając też na uwadze, że sektory te cierpią z powodu braku dostępności, szczególnie w przypadku MŚP, niskiego poziomu zróżnicowania produktów i warunków klimatycznych;
- J. mając na uwadze, że intensywna turystyka jest dla większości wysp ważnym elementem ich lokalnej gospodarki, jednak zazwyczaj jest ona skoncentrowana tylko na pewnych okresach roku i nieodpowiednio rozplanowana poza sezonem, a to może stwarzać zagrożenie dla zrównoważonego pod względem przyrodniczym rozwoju regionów wyspiarskich;
1. zachęca Komisję do przedstawienia jasnej definicji trwale niekorzystnych warunków geograficznych, naturalnych i demograficznych, jakie występują w regionach wyspiarskich, powołując się na art. 174 TFUE;
  2. pyta Komisję, w jaki sposób zamierza ona wcielić w życie treść art. 174 TFUE dotyczącą trwale niekorzystnych warunków regionów wyspiarskich, które utrudniają ich naturalny rozwój i uniemożliwiają im osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej;
  3. uznaje znaczenie przeciwdziałania istotnemu trendowi wyludniania się regionów wyspiarskich; przypomina, że niektóre ograniczenia są trudniejsze przewyżczenia na wyspach proporcjonalnie do ich małej powierzchni i oddalenia od kontynentu europejskiego;
  4. wzywa Komisję do przeprowadzenia dogłębnej analizy/ badania dodatkowych kosztów ponoszonych wskutek wyspiarskiego charakteru – pod kątem systemu transportu ludzi i towarów, dostaw energii i dostępu do rynku, w szczególności dla MŚP;
  5. jest zdania, że wyspy powinny zostać prawidłowo zdefiniowane/ sklasyfikowane, by możliwe było uwzględnienie nie tylko ich różnic i cech specyficznych, lecz także ich szczególnej sytuacji; zwraca się do Komisji, na podstawie art. 174 TFUE, który uznaje specyficzne cechy wysp, z wnioskiem o utworzenie jednolitej grupy składającej się z wszystkich terytoriów wyspiarskich; wzywa ponadto Komisję do uwzględniania oprócz PKB także innych wskaźników statystycznych, które mogą odzwierciedlać trudną sytuację gospodarczą i społeczną wynikającą ze stałych ograniczeń naturalnych;
  6. przypomina, że zgodnie z dyrektywą Rady 2006/112/WE niektórym europejskim wyspom pozwolono stosować szczególne przepisy podatkowe w celu zrównoważenia ich stałych ograniczeń naturalnych i demograficznych; podkreśla znaczenie tych szczególnych przepisów podatkowych dla lokalnych społeczności i gospodarek oraz wzywa do ich kontynuacji, szczególnie w tych państwach członkowskich, które są objęte programami dostosowań gospodarczych;
  7. przypomina zwłaszcza o potrzebie lepszej łączności drogą morską, poprawie dostępu do portów i lepszych usługach transportu lotniczego; uważa, że szczególny nacisk należy położyć na węzły transportowe, transport intermodalny i zrównoważoną mobilność; podkreśla również konieczność wsparcia zrównoważonego rozwoju terytorialnego obszarów wyspiarskich poprzez propagowanie innowacji i konkurencyjności w tych regionach, które są oddalone od głównych ośrodków administracyjnych i gospodarczych oraz nie korzystają z łatwego dostępu do transportu, a także poprzez umacnianie lokalnej produkcji przeznaczonej na rynki lokalne;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

8. podkreśla, że zdolności cyfrowe są kluczowym sposobem na zrównoważenie niedostatecznych połączeń regionów wyspiarskich; podkreśla, że inwestycje w infrastrukturę są niezbędne w celu zapewnienia szerokopasmowego dostępu do internetu na wyspach i pełnego uczestnictwa wysp w jednolitym rynku cyfrowym;
  9. przypomina, że wiele wysp Morza Śródziemnego przyjęło znaczne liczby przybywających tam migrantów i muszą one poradzić sobie z tą sytuacją; podkreśla potrzebę kompleksowego podejścia UE, które powinno obejmować wsparcie UE oraz wspólne starania ze strony wszystkich państw członkowskich;
  10. podkreśla znaczenie zapewnienia edukacji na wszystkich poziomach, w razie konieczności również poprzez szersze wykorzystanie systemów kształcenia na odległość; przypomina również, że wyspy są narażone na poważne skutki zmiany klimatu, o szczególnie poważnych konsekwencjach, co obejmuje też rosnącą liczbę katastrof naturalnych;
  11. podkreśla, że choć wyspy borykają się z ograniczeniami, korzystają one również z potencjału terytorialnego, który należy wykorzystać jako szansę na rozwój, wzrost i tworzenie miejsc pracy; podkreśla znaczenie prowadzenia polityki niskich podatków i ograniczania biurokracji jako kluczowych zachęt przyciągających inwestycje; przypomina w tym kontekście o rozwoju zrównoważonej turystyki oprócz turystyki sezonowej, kładącej nacisk na promowanie dziedzictwa kulturowego i specyficznej tradycyjnej działalności gospodarczej; podkreśla też ogromny potencjał energii morskiej, wiatrowej i słonecznej oraz potencjał, jakim dysponują wyspy mogące stać się ważnym źródłem energii alternatywnej, mogące zapewnić sobie autonomię energetyczną, a przede wszystkim mogące zapewnić tańsze dostawy energii dla swoich mieszkańców;
  12. podkreśla w związku z tym znaczenie wykorzystania wszelkich możliwych synergii między europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi a innymi instrumentami Unii w celu zrównoważenia utrudnień występujących na wyspach i zwiększenia ich wzrostu gospodarczego, liczby tworzonych miejsc pracy i zadbania o zrównoważony rozwój;
  13. wzywa Komisję do ustanowienia „Strategicznych ram UE dla wysp” z myślą o połączenie instrumentów, które mogą mieć istotne oddziaływanie terytorialne;
  14. wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do odegrania ważnej roli w strategiach rozwoju wysp w oparciu o podejście pionowe obejmujące wszystkie szczeble sprawowania władzy, zgodnie z zasadą pomocniczości, aby zagwarantować zrównoważony rozwój wysp w UE;
  15. sugeruje, aby Komisja ustanowiła punkt pomocniczy dla wysp powiązany z Dyrekcją Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO), składający się z małej grupy urzędników mających za zadanie koordynować i analizować kwestie dotyczące regionów wyspiarskich;
  16. wzywa Komisję do przedstawienia komunikatu zawierającego „Agendę na rzecz wysp UE” oraz w następnej kolejności do przedstawienia białej księgi, aby monitorować rozwój wysp w oparciu o najlepsze praktyki oraz angażując organy lokalne, regionalne i krajowe, a także inne istotne podmioty, w tym partnerów gospodarczych i społecznych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego;
  17. apeluje do Komisji o przedłożenie wniosku w sprawie Europejskiego Roku Wysp i Obszarów Górskich;
  18. zwraca się do Komisji, by pamiętała o szczególnej sytuacji wysp, przygotowując wniosek dotyczący kolejnych wieloletnich ram finansowych;
  19. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi Regionów i państwom członkowskim.
-